

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1974-1975

29 JANUARI 1975

WETSVOORSTEL

tot aanvulling van artikel 4, § 2, eerste lid, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek.

(Ingediend door de heer Havelange.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De rechtspraak is verdeeld over de mogelijkheid die door artikel 4, § 2, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken aan de verweerder wordt verleend om te vragen dat de rechtspleging in de andere taal wordt voortgezet.

a) Ten aanzien van de Belgische Staat (van 1962 af) :

Uit een vonnis van 26 april 1967 van de burgerlijke rechtbank van eerste aanleg te Brussel blijkt dat het derde lid van artikel 4 van de wet van 15 juni 1935 ook geldt voor de Belgische Staat, op voorwaarde dat de aanvraag met de hand geschreven wordt door een wettelijk vertegenwoordiger of orgaan van bedoelde rechtspersoon.

Voorts wordt in het vonnis gezegd dat ook het tweede lid van § 2 van artikel 4 van de wet van 15 juni 1935 betreffende de toereikende kennis van de taal die wordt gebruikt voor het opstellen van de akte van rechtsingang, toepasselijk is op de Belgische Staat;

b) Ten aanzien van de handelsvennootschappen (van 1962 af) :

Bij een vonnis van 3 mei 1962 heeft de burgerlijke rechtbank van eerste aanleg te Brussel geweigerd artikel 4 van de wet van 15 juni 1935 toe te passen op een naamloze vennootschap, omdat die bepaling « betrekking heeft op een persoonlijk recht van de ververende partij, die derhalve een natuurlijke persoon moet zijn. »

In latere rechtspraak is daarentegen beslist dat artikel 4 van de wet van 15 juni 1935 wel toepasselijk is op de vennootschappen, daar in de wettekst geen onderscheid wordt

Chambre des Représentants

SESSION 1974-1975

29 JANVIER 1975

PROPOSITION DE LOI

complétant l'article 4, § 2, premier alinéa, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, modifié par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire.

(Déposée par M. Havelange.)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La jurisprudence est divisée en ce qui concerne la faculté réservée au défendeur à l'article 4, § 2, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, de demander le changement de la langue de la procédure.

a) En ce qui concerne l'Etat belge (à partir de 1962) :

Du jugement du tribunal civil de première instance de Bruxelles prononcé le 26 avril 1967, il résulte que l'Etat belge bénéficie de l'article 4, § 1, alinéa 3, de la loi du 15 juin 1935, pourvu que la demande manuscrite soit l'œuvre d'un représentant ou d'un organe légal de cette personne morale.

Ce jugement précise que l'article 4, § 2, alinéa 2, de la loi du 15 juin 1935 relatif à la connaissance suffisante de la langue employée, pour la rédaction de l'acte introductif d'instance, est également applicable à l'Etat belge;

b) En ce qui concerne les sociétés commerciales (à partir de 1962) :

Un jugement du 3 mai 1962 du tribunal civil de première instance de Bruxelles refuse d'appliquer l'article 4 de la loi du 15 juin 1935 à une société anonyme, parce que ces dispositions « visent un droit personnel de la partie défenderesse, personne physique ».

La jurisprudence postérieure à ce jugement décide au contraire que l'article 4 de la loi du 15 juin 1935 est applicable aux sociétés, le texte légal n'établissant pas de diffé-

gemaakt tussen natuurlijke personen en rechtspersonen. Het orgaan dat instaat voor de betrekkingen van de naamloze vennootschap met derden is de raad van beheer in zijn geheel en er moet worden nagegaan of de meerderheid van die raad al dan niet een toereikende kennis heeft van de taal die gebruikt is in de procedure (zie met name het vonnis van 22 november 1962 van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en het vonnis van 8 maart 1963 van de Werkrechtspraak te Brussel).

Ten slotte wordt in een vonnis van 23 juli 1963 van de burgerlijke rechtbank te Brussel o.m. gesteld dat de toereikende kennis van de taal die gebruikt is voor het opstellen van de akte van rechtsingang, een feitelijke kwestie is en niet een kwestie van voorkeur.

Het lijkt volstrekt noodzakelijk een einde te maken aan de thans heersende verwarring.

Wij menen dat moet worden gesteld dat de mogelijkheid om te vragen dat de rechtspleging in de andere taal wordt voortgezet, niet geldt voor de Staat en de openbare besturen. De Staat en de openbare besturen die gevestigd zijn in een van de 19 gemeenten van de Brusselse agglomeratie of in een van de zes gemeenten bedoeld in artikel 4, § 3, worden geacht de taal van de eiser te kennen.

Daarentegen komt het vaak voor dat de wettelijke vertegenwoordiger van een vennootschap met rechtspersoonlijkheid, die belast is met het dagelijks bestuur van die vennootschap, geen toereikende kennis heeft van de taal die gebruikt is voor het opstellen van de akte van rechtsingang. Dat het hier gaat om een rechtspersoon en niet om een natuurlijke persoon is geen geldig argument om aan deze te onthouden wat aan de verweerder, die een natuurlijke persoon is, wel wordt toegestaan.

Om een eind te maken aan de uiteenlopende rechtspraak en uit eerbied en ter bevordering van een goede werking van het gerecht, stellen wij voor het eerste lid van § 2 van artikel 4 van de wet van 15 juni 1935 aan te vullen met de bepaling dat de vraag om de rechtspleging in de andere taal voort te zetten ook mag worden ingediend door een vennootschap met rechtspersoonlijkheid.

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

Het eerste lid van § 2 van artikel 4 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, gewijzigd bij de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld als volgt :

« Die procedure is toepasselijk op de vennootschappen met rechtspersoonlijkheid, voor zover de aanvraag uitgaat van een vertegenwoordiger die op rechtsgeldige wijze belast is met het dagelijks bestuur van de vennootschap en die in persoon verschijnt of bij een gemachtigde, die houder is van een door die vertegenwoordiger geschreven en ondertekend stuk. Zij is niet toepasselijk op de Staat en op de openbare besturen ».

16 januari 1975.

rence entre les personnes physiques et morales. L'organe des relations de la société anonyme avec des tiers est le conseil d'administration dans son ensemble et il y a lieu de rechercher si la majorité de ce conseil possède non une connaissance suffisante de la langue employée pour la procédure (voir notamment les jugements respectifs du tribunal civil de première instance de Bruxelles du 22 novembre 1962 et du Conseil de prud'hommes de Bruxelles du 8 mars 1963).

Enfin, un jugement du 23 juillet 1963 du tribunal civil de première instance de Bruxelles précise notamment que la connaissance suffisante de la langue utilisée pour l'établissement de l'acte introductif de la cause est une question de fait et non de convenance.

Il paraît indispensable de mettre un terme à la confusion actuelle.

En ce qui concerne l'Etat et les administrations publiques, nous estimons qu'il convient de préciser que la faculté de demander le changement de la langue de la procédure ne leur serait pas applicable. L'Etat et les administrations publiques dont le siège est situé dans l'une des 19 communes de l'agglomération bruxelloise ou dans l'une des six communes visées à l'article 4, § 3, sont censés connaître la langue du demandeur.

Par contre, il se présente souvent que le représentant légal d'une société ayant la personnalité juridique et qui est chargé de la gestion journalière de la société, n'a pas une connaissance suffisante de la langue employée pour la rédaction de l'acte introductif d'instance. Le fait qu'il s'agit d'une personne morale et non d'une personne physique n'est pas un argument valable pour refuser à celle-ci ce qui est permis au défendeur, personne physique.

Afin de mettre fin aux divergences qui existent dans la jurisprudence et dans le respect et le souci d'une bonne justice, nous proposons donc de compléter l'article 4, § 2, alinéa 1 de la loi du 15 juin 1935, en déclarant que la procédure de demande de changement de langue est également applicable à une société ayant la personnalité juridique.

P. HAVELANGE.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

L'article 4, § 2, premier alinéa, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, modifiée par la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire, est complété comme suit :

« Cette procédure est applicable aux sociétés ayant la personnalité juridique, pour autant que la demande émane d'un représentant chargé valablement de la gestion journalière de la société et comparaissant soit en personne, soit par un mandataire porteur d'un écrit tracé et signé par ce représentant. Elle n'est pas applicable à l'Etat et aux administrations publiques. »

16 janvier 1975.

P. HAVELANGE.